

Sag T-513/93

Consiglio Nazionale degli Spedizionieri Doganali mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Konkurrence — toldklarerere — begrebet virksomhed og sammenslutning af virksomheder — vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder — fastsættelse af tariffer — statslige bestemmelser — anvendeligheden af EF-traktatens artikel 85, stk. 1 (nu artikel 81 EF)«

Rettens dom (Femte Udvidede Afdeling) af 30. marts 2000 II-1810

Sammendrag af dom

1. *Konkurrence — karteller — virksomhed — begreb*
(EF-traktaten, art. 85 (nu art. 81 EF))
2. *Konkurrence — karteller — aftaler mellem virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder — indenlandsk faglig organisation bestående af alle toldklarerere — fastsættelse af tariffer for faglige ydelser — vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder*
(EF-traktaten, art. 85 (nu art. 81 EF))

3. *Konkurrence — fællesskabsregler — materielt anvendelsesområde — adfærd påtvunget ved statslige foranstaltninger — ikke omfattet — betingelser — national lovgivning, der foreskriver, at en organisation bestående af toldklarerernes repræsentanter skal fastsætte en ensartet tarif*
(EF-traktaten, art. 85 (nu art. 81 EF))
4. *Konkurrence — karteller — påvirkning af handelen mellem medlemsstater — en national faglig organisations fastsættelse af ensartet, bindende tarif for alle toldklarerere*
(EF-traktaten, art. 85 (nu art. 81 EF))

1. Begrebet virksomhed som omhandlet i traktatens artikel 85 (nu artikel 81 EF) omfatter enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde. Enhver virksomhed, der består i at udbyde varer og tjenesteydelser på markedet, er erhvervsmæssig virksomhed.

(jf. præmis 36)

2. Da toldklarerernes virksomhed er økonomisk virksomhed, og da toldklarerere derfor må anses for virksomheder som omhandlet i traktatens artikel 85 (nu artikel 81 EF), må en faglig organisation, der består af fagets repræsentanter, anses for en sammenslutning af virksomheder i denne artikels forstand, uden at dens offentligretlige status kan være til hinder for anvendelse af denne artikel.

Når medlemmerne af en sådan organisation desuden efter national ret ikke

kan betegnes som uafhængige sagkyndige, og når de ikke er forpligtet til at fastsætte tariffene under hensyntagen til ikke blot interesserne hos de virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder i den pågældende sektor, som har udpeget dem, men også almenvellet og interesserne hos virksomheder i andre sektorer eller brugere af de pågældende tjenesteydelser, må de beslutninger, hvorved denne organisation fastsætter tariffene for faglige ydelser, anses for ikke at være statslige beslutninger, ved hjælp af hvilke dette organ udfører offentlige funktioner, men for at være vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, som kan være omfattet af anvendelsesområdet for traktatens artikel 85, stk. 1.

(jf. præmis 39, 55 og 56)

3. Traktatens artikel 85 og 86 (nu artikel 81 EF og 82 EF) tager kun sigte på konkurrencestridig adfærd fra virksomhedernes side på deres eget initiativ. Såfremt virksomhederne pånødes en konkurrencestridig adfærd ved en

national lovgivning, eller såfremt denne lovgivning skaber en retlig ramme, som på sin side berøver dem enhver mulighed for at konkurrere retmæssigt, finder artikel 85 og 86 ikke anvendelse. I denne situation skyldes begrænsningen af konkurrencen ikke, som det forudsættes i disse bestemmelser, en selvstændig adfærd fra virksomhedernes side. Derimod kan traktatens artikel 85 og 86 finde anvendelse i en situation, hvor der efter den nationale lovgivning fortsat består en mulighed for konkurrence, men hvor denne konkurrence kan hindres, begrænses eller fordrejes ved en selvstændig adfærd fra virksomhedernes side. Desuden er muligheden for at udelukke en bestemt konkurrencestridig adfærd fra anvendelsesområdet for traktatens artikel 85, stk. 1, fordi den er blevet pålagt de pågældende virksomheder af den bestående nationale lovgivning, eller fordi denne fratager dem enhver mulighed for at konkurrere, blevet fortolket snævert af Fællesskabets retsinstanser.

selvstændige adfærd, da den ikke fastsætter bestemte prisniveauer eller prislofter, som nødvendigvis skal tages i betragtning ved fastsættelsen af tariffen, og ikke definerer kriterier, på grundlag af hvilke den faglige organisation skal udarbejde tariffen.

Når en sådan organisation har et vist spillerum ved opfyldelsen af de forpligtelser, som den nationale lovgivning pålægger den, og inden for dette spillerum kunne og skulle handle således, at den bestående konkurrence ikke blev begrænset, kan de konkurrencebegrænsende virkninger af en tarif, som den fastsætter, have sin årsag i dens adfærd.

(jf. præmis 58-62 og 72)

Selv om en national lovgivning, som pålægger en faglig organisation, der består af alle toldklarerernes repræsentanter, at indføre en ensartet og bindende tarif, indeholder væsentlige begrænsninger af konkurrencen og gør det vanskeligt for toldklarererne at udøve en virkelig prismæssig konkurrence, hindrer den ikke derved i sig selv, at der fortsat består en vis konkurrence, som kan forhindres, begrænses eller fordrejes ved toldklarerernes

4. De beslutninger, hvorved en faglig organisation, der består af alle toldklarerernes repræsentanter i en medlemsstat, fastsætter en ensartet og bindende tarif for alle toldklarerere, kan påvirke samhandelen inden for Fællesskabet, selv efter indførelsen af det indre marked, fordi forskellige typer transaktioner for indførsel og udførsel af varer inden for Fællesskabet altid kan nødvendiggøre opfyldelse af toldformaliteter.

(jf. præmis 81 og 83)